

Из историята на математиката

Забравени деятели, с обич към математиката

Петър Петков

Ако се поровим в старите български издания, ще открием интересни дейци, свързани по един или друг начин с математиката. Много интересен за България е периодът от втората половина XIX и началото на XX век. През този период деятели на българската просвета енергично се трудят за наваксване на изостаналостта от Европа. Техният брой бързо расте, расте и броят на училищата, читалищата, расте броят на обучаваните. Създава се широк културен слой, чиято любознателност започва да поддържа бързо разширяваща се висококачествена издателска дейност.

Дейците от този период ясно съзнават изостаналостта, но това не ги смущава, а като че ли напротив — това ги стимулира да работят против нея. При това работят съобразно условията. Винаги си поставят трудни, но изпълними непосредствени задачи и след извършването на определена стъпка веднага се заемат със следващата. Именно така и трябва да ги преценяваме — според постигнатото в борбата със заварената от тях изостаналост. Малко от тези хора са специализирани само като математици. За да ги видим в истинския им вид и да почувствува духа на времето, трябва да знаем всичките им дейности и интереси. Това не е тривиална задача, защото сведенията за много от активните деятели от края на XIX и началото на XX в. са разпръснати по множество трудно достъпни места и на практика са скрити^{*}.

Тук ще поместим кратки биографии на 5 изтъкнати деятели от този период. Други 6 биографии са предложени за доклад на XXXIII Пролетна конференция на СМБ.

Части от този материал бяха докладвани пред участници (студенти и преподаватели) в XXXVIII Студентско състезание по математика, 13.12.2003 г., на които благодаря за вниманието към темата.

1. Георги Яковлев Кирков (24.04.1848, Плевен — 14.04.1929, София). Завършва основно училище в Плевен. През 1868 г. отива в Одеса, където учи в Николаевската гимназия и я завършва със сребърен медал. Завършва Физикоматематическия факултет през 1876 г. До 1878 г. преподава

^{*} Това не е “привилегия” само на нашата математическа колегия. Например в енциклопедичния справочник [13] Т. Ташев посочва, че от 589 български министри и председатели на комитети с ранг на министри, в петтомната енциклопедия [14] има данни само за 255. За останалите 344 — няма данни!!

физика и математика в Симферопол-ската гимназия. От февруари 1878 г. е съветник по финансовите въпроси на първия софийски граждански губернатор П. Алабин (1824-1896). През 1879 г. е председател на Окръжния съд в София и в качеството си на такъв участва в Учредителното събрание в Търново. Влиза в Комисията по съставяне на Търновската конституция.

По инициатива на П. Алабин и М. Дринов (1838-1906) през 1879 г. се основава Софийската публична библиотека (днес Народна библиотека "Кирил и Методий"). Георги Я. Кирков е неин пръв главен библиотекар (5.06.1879-15.06.1880), което отговаря на днешния пост "директор".

Кирков организира Държавната печатница (1880 г.), като се занимава активно със закупуването на подходящи съоръжения и материали, подбор и ангажиране на персонал и текущо ръководство в качеството си на неин директор (от 1881 г. до 1887 г., а с прекъсвания и от 1903 до 1913 г.).

Известен е един учебник от Г. Кирков [1] от 1869 г., за първоначални ученици. Кирков има и подробен критичен отзив [2] за превода на алгебрата на Гринлиф, извършен от Ив. Тонджоров.

Георги Я. Кирков е един от 39-те членове – основатели на Физико-математическото дружество в София (02.02.1898 г.) и влиза в първия редакционен комитет на списанието на ФДМС заедно с Е. Иванов, А. Шоурек, С. Ганев, Ст. Н. Лафчиев, Б. Димитров, П. Панчев, Д. Попов, Й. Ковачев, Г. Стоянов и Р. Великов.

В течение на две години е председател на ФМДС, според [5]. Основател е на Картографския институт към Министерството на войната и е бил началник на Картографския му отдел.

Главен инспектор е в МНП, и като такъв е бил сътрудник на М. Дринов, Н. Михайловски (1818-1892), Й. Ковачев (1839-1898), И. Гюзелев (1844-1916), Р. Каролов (1846-1928), П. Генчев (1843-1905) и Г. Стаменов [3]. Пак от [5] научаваме, че голяма част (няколко стотин) от книгите на Библиотеката на ФМДС са дар от Г. Кирков, "който подари също голям брой книги на Университета".

От 1881 г. е дописен, а от 1884 г. — редовен член на Българското книжовно дружество. В [6] е посочен като "Математик, картограф. Работи предимно в областта на печатарското дело".

Завещава на Академията на науките 300 000 лв., от лихвите на които да се дават награди на бедни изобретатели.

Г. Кирков има и публикации, които са далеч от математиката, например биографичните сведения за Левски [7]. Възможно е едно по-подробно изследване да създаде по-богата библиография от негови съчинения, в които да участва математика (например нещо, свързано с картографията?).

2.-3. Димитър Кръстев Попов (10.06.1855, Калофер — 19.12.1908, София) и Димитър П. Попов (24.10.1873, с. Шилковци, Еленско — ?). Д. К. Попов учи в родния си град, в Духовната семинария в Пловдив и Робърт

колеж в Цариград. Завършва Галатасарайския лицей в Цариград през 1876 г. Той е един от 39-те членове-основатели на ФМД в София (вж. [5]). Има много активна обществена, журналистическа и писателска дейност и много пъти заема висши административни дейности. Бил е министър в 4 последователни кабинета. Изглежда, че Иван Гюзелев (1844 – 1916), Иван Салабашев (1853 – 1924) и Д. К. Попов са единствените български министри от 1879 до 1944 с проявени математически интереси. (В [13] се казва, че за този период има “4 физици и математици” министри). Редактира 7 вестника, сътрудничи на много вестници и списания. Всичките му биографии отбелязват, че е владеел 8 езика. Активно превежда проза, поезия и литературна критика ([5], [13], [14]).

Сочи се, че е завършил лицея в Цариград с награда за оригинални трудове по математика — *открил* (но кога именно?) нова геометрична теорема, която “във Франция е назована с неговото име и е обнародвана в “Журнал де математик”. Необходимо е това сведение да се провери и уточни. Както е известно ([10], [11], [12]), понастоящем се счита, че първата математическа публикация в чужбина е от Иван Салабашев. Докладът на Салабашев пред Отделението за математика и природни науки на Чешката академия на науките в Прага е от 5.03.1875 г., а списанието с публикацията му излиза през 1876 г. (вж. [12]). *По- подробно изследване би могло да покаже, че Д. К. Попов е публикувал статия в чужбина едновременно със Салабашев. (А може би статии? Може би преди Салабашев?)*

Има момент, в който Д. К. Попов е твърдял, че е доказал Голямата теорема на Ферма ([34], [35]). Критични коментари по въпроса има от Емануил Иванов (1856-1927) в [15]. Това не прави по-малко интересно издаването на всички резултати от афинитета на Д. К. Попов към математиката.

За втория обект на тази точка, Д. П. Попов, има кратки биографични сведения и портрет в [5], с. 124. Той фигурира в първия редакционен комитет (1904 г.) на Списанието на ФМДС. Настоятелството на ФМДС от февруари 1905 г., което вече споменахме, има в състава си: Председател — Г. Кирков, секретар — Д. П. Попов и библиотекар — Г. Стоянов, за когото ще стане дума в следващата т. 4. Освен това, Д. П. Попов е главен редактор на Списанието на ФМДС за год. III, от първа (1906 г.) до седма (1907 г.) книжка*. До 1907 г. е бил асистент в Университета. По време на събитията от 1907 г. (известни като “освиркането на Фердинанд”) не е възразил да бъде назначен за професор. Може би с това се обяснява осъкъдността на биографичните му данни и прекратяването на длъжността му главен

* В кн. 3, том 67(34) (1993) на Физико-математическо списание Д. П. Попов е посочен като редактор на Списанието на ФМДС до 1909 г., но това е грешка.

редактор в Списанието на ФМДС. Той не фигурира и в Алманаха на СУ [16]. Известно време е бил директор на висши педагогически курс в Кюстендил. Взел е дейно участие в списването на Списанието на ФМДС. Статиите му в това списание го характеризират като не по-лош математик от останалите му колеги (вж. напр. [17]). Поведението му през 1907 г. не е достатъчно основание за пълна липса на интерес (наша липса на интерес — един век след събитията!) към другите му дейности.

4. Георги Стоянов (17.01.1872, Нова Загора — 29.11.1912, с. Кадъкъой, до Чаталджа). Георги Стоянов е сравнително млад български математик, който в края на XIX и началото на XX в. проявява интереси към раздела, днес наречен “Основи на математиката”. (Такъв е, например, и по-възрастният от него проф. Емануил Иванов, 1857-1925).

Доста биографични сведения за Стоянов и негов портрет има в Шоурек [23]**). Роден е в заможно семейство. До 1877 г. живеят в Нова Загора, през Руско-турската война бягат от там, след края на войната отново се връщат. Градът е опожарен и опустошен, а семейството — разорено. Георги Стоянов завършва четвърти (днес — осми) клас в Нова Загора, а през 1880 г. (18-годишен) — педагогическото училище в Казанлък. Става основен (по-късно класен) учител в Нова Загора, за да помага в разносоките на семейството. Кратко време след това баща му умира и грижите по издръжката, включително за обучението на по-малкия му брат в училище, лягат върху него.

През 1895 г. (23-годишен!) полага зрелостен изпит в Сливенската гимназия, реален отдел. С това получава правото да следва в Университета, където записва математика през 1896 г. В сп. “Мисъл” на д-р К. Кръстев от 1898 г. виждаме негов превод [21] на статия, критикуваща професорите по логика за невежеството им в математиката. Завършва университета 28-годишен, през юни 1900 г.

През 1900/01 уч. г. е учител в Първа мъжка гимназия в София, след провалена възможност да бъде поканен за асистент в Университета. От 1901/02 до 1908/09 уч. г. е преподавател по дескриптивна геометрия във Военното училище. Влиза в първия редакционен комитет на списанието на ФМДС. От 1904 г. няколко години е секретар и касиер на ФМДС. Няколко ваканции посещава Швейцария (“за да научи там френски език” — пише Шоурек), а също и Виена — “заради немски” [23].

След затварянето на Университета (поради освиркването на Фердинанд) през 1907 г. е канен да заеме катедра, но отказва. През 1908 г. се явява на конкурс за доцент по Основи на висшата математика и е назначен за такъв на 17.08.1909 г. На 13.10.1909 г. чете въстъпителна лекция [20]. Това е първото

**) Благодаря на д.х.н. Димитър Христов, който ми обърна внимание върху [23].

четене в Университета на въстъпителна лекция по математика при хабилитиране^{*}". Проф. д.п.н. Ив. Ганчев ми каза, че също така Г. Стоянов е първият математик, завършил Софийския университет, който е получил хабилитация (назначенията в ненормалната обстановка на 1907 г. не се броят).

Стоянов е доцент 3 учебни години, от които чете лекции 5 семестъра, а един семестър е на специализация в чужбина (решението е било за 4 семестъра, но е използван само зимният на 1910/11 уч. г.).

През пролетта на 1912 г. заболява сериозно, през лятото се лекува два и половина месеца във Виена. През есента е мобилизиран — започва Балканската война. Пише от фронта на жена си в оптимистичен тон, че е добре със здравето: "най-добър цар против тая <т. е. неговата> болест е война". Последно — също оптимистично — писмо Шоурек получава от него на 27.11.1912 г. — два дни преди смъртта на Стоянов.

След оттеглянето на българската войска паметникът на гроба му е унищожен.

В библиотеката на ФМИ — СУ се намират 5 учебника, написани на ръка, които са, или се счита, че са по лекции на Г. Стоянов [18.1] — [18.5]. От тях Шоурек [23] споменава само [18.3] — [18.5], като казва, че има и други. В списъка [18.1] — [18.5] липсват литографирани записи по диференциално смятане, каквито посочва Шоурек, но е възможно тези записи да съвпадат с [18.1].

В [16] има библиография на статии, публикувани от Г. Стоянов в периодични издания — 16 оригинални и 11 преводни.

Емоцията от трагичната съдба на Георги Стоянов не е затихнала и 20 години по-късно. През 1932 г. "Младежки физико-математически вестник" създава рубрика "Нашите учители", която се открива със статия [24] за Георги Стоянов, написана от Г. Николов, един от редакторите на вестника. Няколко цитата:

"Не всеки знае, колко мъчно се създават истински учени, особено при условията, при които трябва да се работи у нас. Много призвани младежи загиват, защото не могат да се борят с партизанска или с влиятелна роднинска протекция върху посредствени хора. Трябва особено силна воля и желязно здраве, за да се води борба с корупцията."

"Нямахме нужда да изпращаме на фронта и хората, които трябваше да работят в тила и да бъдат повече полезни за отечеството си. Особено през Балканската война тиът гъмжеше от "герои". Сторената грешка се осъзна едва през Европейската война. Другите воюващи държави бяха оставили в

^{*}) Лекцията започва с думите: "В тоя тържествен за мене час намирам за неизлишно да заявя, че се считам щастлив, дето ми се падна случаят пръв да държа въстъпителна лекция по математика в нашия университет."

тила само способните хора, но не и протежираните без причини. На западния фронт войната се водеше въщност между откритията на учените, които бяха оставени в тила.”

“Като човек покойният беше човек с добро сърце. Тих, великодушен, той беше обичан почти от всички. Затова оставил отлични спомени у всички, които го познаваха.”

Заслужава си да бъде написана по-подробна биография на Г. Стоянов.

5. Петко Колев Гъбев (18.01.1859, с. Конопчии, Чирпанска околия — 17.01.1939, ?). Учи в килийното училище в с. Конопчии, после завършва завършва петокласното (в днешни термини — до девети клас) училище в Стара Загора. След това работи при сараф в същия град. През 1878 г. заминава за Русия в гр. Белгород, Курска губерния, за да се запише в гимназията. Документите и препоръките, които носи, не са му признати и той постъпва в едно руско начално училище, което завършва за една година. Отива в гр. Уман, където учи в Земеделското и овоощарско училище до 1884 г. След това постъпва в Киевската духовна семинария, а на следващата година — във Физико-математическия факултет на университета “Св. Владимир”. След завършването си в България преподава математика и руски език в Търново и Видин. Каталогът на НБКМ съдържа заглавия на 10 негови книги с общо 19 (деветнадесет!) издания, някои от изданията с промени. Има доста статии в периодични издания. Преди смъртта си завещава всичките си спестявания на читалището в родното си село, на читалище “Надежда” и на юнашкото дружество във В. Търново, а също и на учителския дом в София (вж. [32]).

П. К. Гъбев е една от най-колоритните личности измежду българските просветители от края на XIX и началото на XX в. Бледа представа за неговата разностраница дават тук [28], [30] и [31]. Интересно е, че този неуморен филолог, белетрист, историк, етнограф и археолог ни е оставил и математическите статии [25], [26] и [27]. *Дали е писал и нещо друго по математика?*

ЛИТЕРАТУРА

По-нататък, когато има опасност от смесване на произхода на текстове, текстът на автора се поставя във скоби

- [1] Кирков, Г. Я. Броителница за първоначални ученици (По А. Л.). Издава книжарницата на Д. В. Манчева. Във Висна у печатн. на Л. Соммера, 1869.
- [2] <Подробен критичен отзив за> Практическа алгебра за ученици от средните училища. Написана на английски от В. Гринлиф, а преведена от Ив. Тонджоров от 1868 г. Читалище, год. IV (1874), бр. 1 — с. 22–27, бр. 2 — с. 51–58, бр. 3 — с. 87–91 и бр. 4 — с. 120–128.
- [3] Караджов, Ст. <Некролог за> Георги Яковлев Кирков (1848–1929). Летопис на БАН, кн. XII (1928–1929, 1931), с. 179

- [4] Ефремов, И. Георги Яковлев Кирков. В сб.: Малко познати имена. Съст. Савка Лазарова. Изд. на Отечествения фронт. София, 1983.
- [5] Юбилеен сборник на Физико-математическото дружество в София. По случай 40-годишниния му юбилей. Печатница Хр. Г. Данов — О. О. Д-во, София, 1939.
- [6] Българска академия на науките. Академици и член-кореспонденти. Отг. за изд. акад. Бл. Хр. Сендов. Изд. БАН, София, 1989.
- [7] Кирков, Г. Я. Васил Левски. Чърти от живота, деятелността и трагическата му кончина. Държ. печатница, София, 1882.
- [8] Ефремов, И. Г. Я. Кирков. В: 90 години Държавна печатница, 1881-1971. София, 1974.
- [9] Йорданов, В. История на народната библиотека в София, 1879-1929. София, 1930.
- [10] Кънчев, Е и И. Кънчев. 140 години от рождението на Иван Салабашев. Стара Загора, 1993.
- [11] Тонков, Т. И все пак, коя е първата българска публикация по математика в чужбина? Матем. форум, т. I (1999), бр. 3, с. 66.
- [12] — И отново с въпроса, коя е първата българска публикация в чужбина. Ibid., т. II (2000), бр. 1, с. 2-3.
- [13] Ташев, Ташо В. Министрите на България. 1879–1999. Енциклоп. справочник. Отг. ред. ст. н. с. д. и. н. Георги Марков. Акад. изд. "М. Дринов" и Изд. на МО "Георги Победоносец", София, 1999.
- [14] Енциклопедия България. Изд. БАН, София, т. I, А–В, 1978; т. II, Г–З, 1981; т. III, И–Л, 1982; т. IV, М–О, 1984; т. V, П–Р, 1986; т. VI, С–Ти, 1988; т. VII, Тл–Я, 1996.
- [15] Иванов, Е. <Отзив за [34] и [35]>. Спис. на Физико-мат. др-во в София, год. IV (1908), с. 53-56.
- [16] Алманах на Софийския университет (1888-1928). Кратка история на Университета с животописни и книгописни сведения за преподавателите и асистентите от основаването на Висшето училище насам. Унив. библ. № 91. Печатница "Художник", София, 1929.
- [17] Попов, Д. Понятието функция и модерната теория на функциите. Списание на ФМД в София. Год. III (1907-1908). Кн. IV, с. 147-162; кн. V, с. 202-218; кн. VI- VII, с. 251-275. <Цитира: Коши, Риман, Вайерщрас, Лайбниц, Декарт, Ферма, Йохан Бернули, Нютон, Ойлер, Даламбер, Лагранж, Арбогаст, Д. Бернули, Фурье, Поанкаре, Абел, Дирикле, Г. Кантор, Ф. Клейн, Д. Хилберт, Е. Борел, Ханкел, Бароу, Ампер, Г. Дарбу, А. Шварц, Ф. Жилбер, Прингсхайм, Дю Буа-Реймон, Дини, Люро, Лебег, Е. Гурса, Ш. Мере, Адамар и др.>
- [18] Учебници в ръкописен вид (курсове, четени от Г. Стоянов) в библиотеката на ФМИ — Соф. Университет. <Ксерокопия, подарение от доц.

Иван Ганчев. Всеки от учебниците е писан на ръка, наблюдават се по няколко различни почерка в учебник. Според Шоурек [52], употребена е литографска техника>

- [18.1] Диференциална геометрия. 316 с. <Липсва титулната страница. Заглавието е поставено по-късно на допълнителен лист, но отговаря на съдържанието. Няма посочена година. На посл. стр.: "Край. 23 април 912 г." Полезна е доп. проверка за авторството.>
- [18.2] Въведение във висшата алгебра. Лекции на проф. Г. Стоянов. Изд. М. Георгиев. 170 с.
- [18.3] Теория на безкрайните редове. Изд. М. Драсов. 102 с. <Името на Г. Стоянов е написано на титула с кръстче — знак, че е починал. Подв. заедно с 1.2. Включва и глава за безкрайни произведения. На края има 8-странична изводка от курса по астрономия на проф. М. Бъчваров. На титулната страница дясно горе стенографски текст "Николай Хр. Георгиев, Елена, 1915"; горе в средата "Н. Хр. Георгиев, 1912, София".>
- [18.4] Лекции по висша алгебра. 360 с. <На титулната страница няма име на автора; има стенографски текст: "Николай Хр. Георгиев, войник от еленски колиби". На посл. страница надпис: "Край. София, 28/I 1914 г. Издал: (подпись — не се чете)". Полезна е доп. проверка за авторство.>
- [18.5] Лекции по интегрално смятане. Уч. 1911-12. Чете Г. Стоянов. Изд. К. Минков. 358 с. <На посл. страница надпис: "Край. Издава Йос. Навон. София, 11 юни 1914">
- [19] Новите възгледи върху ирационалните числа. Списание на ФМД в София. Год. V (1909); кн. I — с. 12-28, кн. II — с. 41-57, кн. III-IV — с. 97-110.
- [20] Математиката, нейната дефиниция, мястото ѝ в реда на науките и подразделенията ѝ. (Встъпителна лекция, четена на 13.10.1909 г., изложена с някои малки съкращения). Списание на ФМД в София. Год. V (1909), кн. IX-X, с. 277-294. <Цитират се Auguste Comte, H. Lorentz, H. Laurent, I. Kant, C. A. Laisant, K. Hensel, Fourier, F. Viète, Abel, Galois, Lagrange, Newton, Leibnitz, Euler, A. Voss, Bernoulli, d'Alembert, Laplace, Legendre, Jacobi, Cauchy, Riemann, Weierstrass, Halphen, Mittag-Leffler, Fuchs, Hermite, Klein, Schwartz, Sophus Lie, Picard, Poincaré, Châles, Poncelet, Mannheim, Lemoine, Brocard, Neuberg.>
- [21] Глаголов, С. Логиката и математиката. Мисъл, год. VIII (1898), кн. IX-X, с. 753-761 <Превел Г. Стоянов, като студент.>
- [22] Ирационални числа и граници от A. Pringsheim и J. Molk. Списание на ФМД в София, год. IV, кн. V-VI (1908), с. 172-187; кн. VII-VIII (1908), с. 204-227; кн. IX-X (1909), с. 261-295. <Превод на Г. Стоянов от Encyclopédie des sciences mathématique, rédigée par J. Molk, t. 1, vol. 1, 1904-1907, с. 133-208>
- [23] Шоурек, А. Спомен за доцента Георги Стоянов. В: Тържествен помен за падналите за народното обединение преподаватели, асистенти, студенти и служачи при Университета и Художествено-индустриалното училище през

Балканската война 1912-1913 г. Годишник на Соф. ун-т. Официален дял, 10-11 (1913/14 и 1914/15), София, 1915, с. 129-155 <Статията на Шоурек е на с. 143-146>

- [24] Николов, Г. Нашите учители. Младежки физико-математически вестник, год. I (1932), бр. 8.
- [25] Гъбъев, Петко Кол. Върху запознаването на учениците с римските цифри. Списание на ФМД в София, год I (1904-1905), кн. 3, с. 68-69.
- [26] — <Отзив за> Краткая история математических наук с древнейших времен и история первоначального их развития в России с приложением общупотребительных методов элементарного преподавания математики. Составленная Д. Адамантовым. Киев, 1904 г., стр. 102; ц. 80 к. <Сравнява част от книгата с *Éléments de méthodologie mathématique par M. Dauzat= Librairie Nony&Cie, Paris, 1901.* Прави критични бележки, но все пак я препоръчва на читателите, които "не могат да се ползват от други по-обширни и по-скъпи книги по същия предмет">
- [27] — Метода на математичната индукция. Сп-ние Училищен преглед. Неофициален дял. Год. XIII (1908), с. 463-465 <Цитират се Мьобиус и Ойлер.>
- [28] — Пълен руско-български речник. Книж. на Е. П. Христов, Търново, 1900. <Изглежда, че това е вторият по ред на издаване голям руско-български речник – съдържа 30 хиляди думи, 797 страници.>
- [29] — Куриози из книгата на Г. А. Кърджиев: Пълен руско-български речник, София, 1893. Периодическо списание на БКД, кн. 65 (1904-1905), с. 767-773.
- [30] — Принос към българските тайни езици. Сборник за народни умотворения, наука и книжнина. Изд. Мин. на нар. просвещение. Кн. XVI и XVII (1909) Научен отдел, с. 842-845 <Речници и начин на употреба на: дюлгерски език, драндарски език, просяшки език, чигуларски език. Има и коментари от общ характер.>
- [31] — Пословици и пословични изрази (по говора във Видин, Велико Търново и др.) Ibid., кн XXV, 1910.
- [32] Любенова, Росица. Петко Гъбев. В-к "Антени", год. XIV (1984), 30 май, бр. 22 (598), с. 15. <Рубрика "Малко познати имена".>
- [33] Български математици. Съст. И. Чобанов и П. Русев. Д. И. "Народна просвета", София, 1987.
- [34] Démonstration du théorème dit "La Grande Proposition" de Fermat, à savoir que $a^n+b^n=c^n$ est impossible en membres entiers si $n>2$. Imprimerie de la Cour. Sofia, 1908.
- [35] Popoff, D. K. La grande Proposition de Fermat. Imprimerie P. M. Bazayoff, Sofia, 1908. <Датирана 5/18 ноември 1908 г.>

Доц. д-р Петъо Петков,

Факултет по математика и информатика на Софийския университет,
катедра по математическа логика и приложенията ѝ.

Бул. "Джеймс Баучър" 5, София 1164. E-mail: ppetkov@fmi.uni-sofia.bg